

Magdalena Ciepłowska

Dary i nabytki Muzeum Farmacji

Almanach Muzealny 7, 394-396

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Opracowała Magdalena Ciepłowska

DARY I NABYTKI MUZEUM FARMACJI

W czerwcu 2011 roku Muzeum Farmacji wzbogaciło się o zabytkowe meble apteczne pochodzące z likwidowanej apteki przy ulicy Nowy Świat. Meble te są tym bardziej cenne, że jako jedyne w Warszawie przetrwały drugą wojnę światową.

Historia opisywanych mebli sięga roku 1817, kiedy zbudowana została kamienica Ambroszkiewicza. To w tym budynku, pod adresem plac Aleksandra 10 (obecnie plac Trzech Krzyży), założono aptekę, na potrzeby której powstały te meble.

Dokładne datowanie jest niepewne, nie zachowały się bowiem dokumenty, które świadczyłyby o ich powstaniu. Szacuje się jednak¹, że meble produkowane były na przełomie XIX i XX wieku, prawdopodobnie na przestrzeni wielu lat.

1 Marcin Więcek, *Historia mebli aptecznych mgra Henryka Klawe – z placu Aleksandra na ulicy Piwną, Pamiątnik XXI Sympozjum Historii Farmacji*, Kazimierz Dolny, 2012, s. 290.

Pierwszym znanym właścicielem apteki na placu Aleksandra był sławny warszawski farmaceuta Henryk Klawe, który kupił ją przypuszczalnie około 1860 roku. W rękach jego rodziny apteka pozostała przez ponad pół wieku. W latach 20. XX wieku rodzina Klawe odsprzedała ją dwóm farmaceutom – Henrykowi Czerwińskiemu i Izidorowi Nasierowskiemu. Wkrótce potem, w roku 1933 ponownie zmienili się jej właściciele. Od tego czasu do końca drugiej wojny światowej apteka należała do Antoniego Piotrowskiego i Stafana Laubego, a następnie do samego Laubego. Została zamknięta w roku 1947, a następnie otwarta ponownie, już po upaństwowieniu aptek, które miało miejsce w roku 1951, jako apteka społeczna. W połowie lat 70. XX wieku zapadła decyzja o rozbiórce kamienicy przy placu Trzech Krzyży. W związku z tym cenne przedwojenne meble zostały odnowione przez Pracownię Konserwacji Zabytków, wpisane do rejestru zabytków² i przeniesione do apteki znajdującej się przy ulicy Krakowskie Przedmieście 19. W czerwcu 2011 roku, w wyniku likwidacji apteki, meble trafiły do Muzeum Farmacji i stały się cennym uzupełnieniem muzealnej kolekcji.

W skład zestawu wchodzi w sumie 19 mebli, wśród których wyróżnić można: stół apteczny, serwantki, kredensy, szafy kredensowe, etażerkę, biurko, fotel, pulpity, kantor kasy, oraz drzwi z obramowaniem.³

Opisywane meble mają też „przeszłość medialną”. Zachwyił się nimi Leopold Tyrmand, który w pierwszych słowach powieści *Zły* tak opisywał wnętrze apteki przy placu Trzech Krzyży: „...miała stare, wypełnione meblową politurą wnętrze. Szufladki, wieżyczki z rżniętego w bejcowanym drzewie gotyku, zmatowiałe ze starości boazerie. I lustra; trochę wyszczerbione, trochę żółtkłe, za szkłem gablot w łukowych, niby romańskich oprawach – wszędzie lustra⁴”. Urokowi mebli ulegli również twórcy filmu *Pianista* Romana Polańskiego – widać je dokładnie w jednej ze scen tego filmu.

2 pod numerem 2083 B.

3 Marcin Więcek, op. cit., s. 287–288.

4 Leopold Tyrmand, *Zły*, Warszawa 1990, s. 9